

MARATHI

मराठी

PAPER—III

NOTE: This paper is of two hundred (200) marks containing four (4) sections. Candidates are required to attempt the questions contained in these sections according to the detailed instructions given therein.

ही प्रश्नपत्रिका दोनशे (200) मुणांवा असून तीत चार विभाग आहेत. प्रत्येक विभागांतर्गत तपशीलवार सूचनांप्रमाणे सर्व प्रश्न सोडवावयाचे आहेत.

SECTION - I

विभाग—I

Note : This section contains five (5) questions based on the following paragraph. Each question should be answered in about thirty (30) words and each carries five (5) marks. (5x5=25 marks)

या विभागात पुढील कडव्यांवर आधारित असे पाच (5) प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नाचे उत्तर तीस (30) शब्दांत द्यावयाचे आहे. प्रत्येक प्रश्नास पाच (5) गुण आहेत. (5x5=25 गुण)

कवितेऐवजी रद्दी विकली असती तर बरे झाले असते
निदान देणेकऱ्यांचे तगादे तरी चुकविता आले असते
असे झाले नाही; आरुही शब्दांतच इतके नादावलो; बहकलो
असे झाले नसते तर कदाचित इमलेही बांधले असते
लोकसेवकाच्या भूमिकेत सारे जीवन अदा केले असते
अडलेल्या हरेक वाचकाने झुकून सलाम केले असते
'फियाट' च्या मऊगादीत बसून वाऱ्यालाही गुलाम केले असते
जमलेच असते तर गावात चार कारखाने बांधले असते
चषकातील घोट गिळीतच गालावरचे चंद्र न्याहाळीले असते
रेमियोची मजनूची याद काढून (हाय) आमुष्य घालविले असते
दरेक सभासंमेलनाचे अध्यक्षस्थान आरुहीच भूषविले असते
दारिद्र्यात दिवंगत झालेल्या कवीचे स्मारकही बांधविले असते
आरुही नसतो तर हे सूर्यचंद्र, तारे विचारे फिरके फिरके असते
बापहो! तुमच्या व्यथाना शब्दांत अमर कोणी केले असते
जन्ममरणाच्या प्रवासात आरुहीशिवाय सोबतीस कोण असते
चला बरे झाले; आरुहालाच कविता खराब न्हयचे होते.

1. या कवितेची मध्यवर्ती कल्पना स्पष्ट करा।

2. 'कवितेऐवजी रही विकली असती तर बरे झाले असते' असे कवी का च्हणतो ?

3. कवी व त्याची कविता कोणते कार्य करतात ?

4. कवीच्या जगण्यापेक्षा जीवन व्यवहार कशा प्रकारे वेगळ्या असतो ?

5. या कवितेला लय कशामुळे प्राप्त झाली आहे ?

SECTION - II

विभाग—II

Note : This section contains fifteen (15) questions each to be answered in about thirty (30) words. Each question carries five (5) marks. **(5x15=75 marks)**

या विभागात पंधरा (15) प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नाचे उत्तर सुमारे तीस (30) शब्दांत द्यावयाचे आहे. प्रत्येक प्रश्नास पाच (5) गुण आहेत. **(5x15=75 गुण)**

6. महानुभाव ग्रंथकारांनी मराठी वाङ्मय समृद्ध होण्याच्या दृष्टीने कोणती कामगिरी बजावली ?

7. रामदासांच्या बहुविध काव्यरचनांची नावे लिहा.

8. 'पोवाड्य' या काव्यप्रकाराची ओळख करून द्या.

9. मराठीतील पाच प्रमुख 'जुने' कथाकार व पाच 'नवे' कथाकार कोणते ?

10. मराठी नाट्यसृष्टीत वास्तववादी नाटके लिहिणारे कोणतेही पाच नाटककार आणि त्यांनी लिहिलेल्या नाटकांची नावे लिहा.

11. भाषावैज्ञानिकांनी केलेल्या भाषेच्या व्याख्यापकी कोणतीही एक व्याख्या सांगा.

12. हॉकेटने आदानाचे कोणते प्रकार मानले आहेत ?

13. काव्यनिर्मितीची पाच जनक कारणे सांगा.

14. काव्यानंदाच्या पाच उत्पत्तिंची नावे आणि त्या कोणी मांडल्या ते लिहा.

15. साहित्य समीक्षेची विविध कार्ये कोणती?

16. मानसशास्त्रीय समीक्षेचे मूलाधार कोणते ?

17. कादंबरी या साहित्य प्रकाराची व्याख्या करा.

18. स्नातंत्र्यपूर्ल काढ्यत स्त्रीविषयक सुधारणेचे कोणकोणते प्रयत्न झाले ?

19. वाङ्मयीन अभिरुची रूढणजे काय ? तिच्यावर परिणाम करणारे प्रमुख घटक सांगा.

20. महात्मा जोतीराव फुले यांनी कोणती साहित्यनिर्मिती केली ?

SECTION - III

विभाग - III

Note : This section contains five (5) questions from each of the electives / specialisations. The candidate has to choose only one elective / specialisation and answer all the five questions from it. Each question carries twelve (12) marks and is to be answered in about two hundred (200) words. All questions compulsory. (12x5=60 marks)

या विभागात प्रत्येक ऐच्छिक / वैकल्पिक अख्यासक्रमावर आधारित असे पाच (5) प्रश्न आहेत. उमेदवाराने कोणताही एक ऐच्छिक / वैकल्पिक विषय निवडून त्यावरील सर्व पाचही प्रश्न सोडवावयाचे आहेत. प्रत्येक प्रश्नास बारा (12) गुण असून प्रत्येक प्रश्न सुमारे दोनशे (200) शब्दांत सोडवावयाचा आहे. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत. (12x5=60 गुण)

ऐच्छिक I - लोकसाहित्य

21. लोक साहित्य आणि सामाजिक शास्त्रे यांतील परस्पर संबंध विषद करा.
22. लोकसाहित्याच्या संशोधनाच्या पद्धती कोणत्या? त्यांचा परिचय करून द्या.
23. 'लोकगीते' रूढणजे काय? मराठी लोकगीतांची कोणकोणती संकलने झाली आहेत?
24. 'तमाशा'या लोककलाप्रकाराची ओळख करून द्या.
25. लोकसाहित्याच्या अख्यासकार्पेकी ग० चिं० देरे यांची कामगिरी सोदाहरण सांगा.

किंवा

ऐच्छिक II - तौलनिक साहित्याज्ञ्यास

21. तौलनिक साहित्याज्ञ्यास या अज्ञ्यासपद्धतीचे स्वरूप विवेचनपूर्वक स्पष्ट करा.
22. तौलनिक साहित्याज्ञ्यासातील प्रभव (Reception) ही संकल्पना विषद करा.
23. विश्वसाहित्य या वर्गावरीत कोणकोणत्या प्रकारच्या साहित्याचा विचार प्रस्तुत ठरतो ते उदाहरणांसह लिहा.
24. भाषांतर, रुपांतर व अनुवाद यांमधील साध्यभेद समजावून सांगा.
25. "इंग्रजी साहित्याचा मराठी साहित्यावर पडलेला प्रभाव दूरगामी परिणाम करणारा ठरला आहे", या विधानाची चर्चा करा.

किंवा

ऐच्छिक III - स्त्रीवादी साहित्याज्ञ्यास

21. स्त्रीवादी साहित्याज्ञ्यास सुरु झाल्यामुळे कोणकोणत्या गोष्टी उजेडात आल्या ?
22. स्त्रीवादी साहित्यसमीक्षा ही मूलतः लिंगभेद (जेंडर) अधोरेखित करणारी समीक्षा आहे असे तुम्हांस वाटते का ? सकारण चर्चा करा.
23. मराठीतील स्त्रीसमस्याविषयक लेखनातील प्रमुख टप्पे कोणते ते सोदाहरण लिहा.
24. मराठीतील स्त्रियांच्या काव्यविश्वाचे विशेष उदाहरणे देऊन सांगा.
25. मराठीतील स्त्रियांची कादंबरी पुरुषलेखकांच्या कादंबऱ्यांच्या कोणकोणत्या बाबतीत वेगळी ठरते ते साधार स्पष्ट करा.

किंवा

ऐच्छिक IV - ग्रामीण साहित्य

21. ग्रामीण साहित्याचे प्रादेशिक साहित्य म्हणून असणारे वेगळेपण सोदाहरण स्पष्ट करा.
22. ग्रामीण कथेच्या इतिहासातील प्रमुख टप्पे कोणते ते विवेचनपूर्वक लिहा.
23. ग्रामीण साहित्यातून प्रकटणाऱ्या अनुभवविश्वाची चिकित्सा करा.
24. व्यंकटेश माडगूळकर यांच्या ग्रामीण साहित्यनिर्मितीचा परिचय करून द्या.
25. प्रतिमा इंगळे यांच्या ग्रामीण लेखनाची वैशिष्ट्ये साधार लिहा.

किंवा

ऐच्छिक V - दलित साहित्य

21. दलित साहित्य निर्मिती मागील वेगवेगळ्या प्रेरणा विषद करा.
22. दलित कथा वाङ्मयाचे थोडक्यात समालोचन करा.
23. 'दलित साहित्य आवर्तित सापडले आहे', या विधानाचा परामर्श घ्या.
24. दलित लेखिकांनी केलेल्या साहित्यनिर्मितीचे वेगळेपण समजावून सांगा.
25. नामदेव ढसाळ यांच्या साहित्यविश्वाची ओळख करून द्या.

SECTION - IV
विभाग—IV

Note : This section consists of one essay type question of forty (40) marks to be answered in about one thousand (1000) words on any of the following topics. This question carries 40 marks. **(40x1=40 marks)**

या विभागात निबंधाचा चाळीस (40) गुणांचा एक प्रश्न आहे. या प्रश्नाचे उत्तर एक हजार (1000) शब्दापर्यंत लिहावयाचे आहे. **(40x1=40 गुण)**

26. पुढीलपैकी कोणत्याही एका विषयावर निबंध लिहा.
- (क) मराठी कवितेचे बदललेले स्वरूप.
- (ख) संपर्क माध्यमे आणि मराठी साहित्य.
- (ग) विनोदी साहित्याची उपयुक्तता.

FOR OFFICE USE ONLY							
Marks Obtained							
Question Number	Marks Obtained	Question Number	Marks Obtained	Question Number	Marks Obtained	Question Number	Marks Obtained
1		26		51		76	
2		27		52		77	
3		28		53		78	
4		29		54		79	
5		30		55		80	
6		31		56		81	
7		32		57		82	
8		33		58		83	
9		34		59		84	
10		35		60		85	
11		36		61		86	
12		37		62		87	
13		38		63		88	
14		39		64		89	
15		40		65		90	
16		41		66		91	
17		42		67		92	
18		43		68		93	
19		44		69		94	
20		45		70		95	
21		46		71		96	
22		47		72		97	
23		48		73		98	
24		49		74		99	
25		50		75		100	

Total Marks Obtained (in words)

(in figures)

Signature & Name of the Coordinator

(Evaluation) Date